

The background is a vibrant yellow. It is decorated with large, abstract, organic shapes in a bright pink color. These shapes resemble stylized flowers, leaves, or branches, with some having small circular buds or nodes. The shapes are scattered across the page, with a large one in the top left and another in the bottom right.

MAINSTREAMING AF MANGFOLDIGHED I HANDICAPORGANISATIONERNE

Inspiration til arbejdet med mainstreaming af
et etnisk minoritetsperspektiv i handicaporganisationerne

INDHOLD I

- 3 En skjult vinkel?
- 4 Fem kommunikationsråd
- 7 Politisk interessevaretagelse med blik for mangfoldighed
- 8 Er der et etnisk minoritetsperspektiv på "dit" arbejdsområde?
- 10 Screeningskabelon til hørings svar o. lign.

E KOLOFON

Produceret af Danske Handicaporganisationer.

Produktionsår: 2015

Fotos: Tarik Ghiyati

Redaktion: Sara Kudsk-Iversen,
Dorthe Stief Christensen

Layout: Glad Design

Denne pjece er blevet til på baggrund af Danske Handicaporganisationers 3-årige satspuljeprojekt (2012-2015), projekt Dobbeltminoriteter. Projektets omdrejningspunkt var inklusion i foreningslivet af personer med handicap og personer med etnisk minoritetsbaggrund.

Hent denne pjece på handicap.dk i "Vidensbanken".

I sammenhæng med denne pjece, er der også publiceret et inspirationsmateriale til arbejdet med mangfoldig inklusion i foreningslivet. Dette materiale kan hentes på frivillighed.dk under Publikationer og temaet "Inklusion i foreningslivet".

EN SKJULT VINKEL?

Denne pjece er til dig, der arbejder med politisk interessevaretagelse og kommunikation i en handicaporganisation. I pjecen får du med konkrete eksempler inspiration til, hvordan du kan skærpe dit blik for, hvornår der er flere diskriminationsvinkler på spil i dit politiske arbejde. I pjecen er omdrejningspunktet personer med handicap og etnisk minoritetsbaggrund, men metodikken kan også inspirere til anvendelsen i forhold til køn, alder, religion, mv. Du finder her både fif til kommunikations- og formidlingsarbejde, der afspejler mangfoldighed, og til den politiske interessevaretagelse med blik for flere eller komplekse diskriminationsårsager.

Mangfoldig inklusion handler om, at vi i vores politiske arbejde har blik for mangfoldigheden blandt den personkreds, vi repræsenterer. Det handler også om evne og vilje til at være inkluderende i rekruttering og aktiviteter i vores organisationer, for på den måde reelt at være en organisation for alle. Det handler om, at vi har blik for, om det kan have betydning ift. mulighederne for beskæftigelse, uddannelse, sundhedsindsatser mv., hvis man fx har et handicap *og* etnisk minoritetsbaggrund, eller er kvinde *med* etnisk minoritetsbaggrund, eller ældre *med* etnisk minoritetsbaggrund *og* har et handicap.

FEM KOMMUNIKATIONS RÅD

En af vejene til at fremme mangfoldighed i din organisation er ved at have fokus på det i din kommunikation og formidling. Signalerer din organisation mangfoldighed kan det medvirke til at øge identifikationen med handicapbevægelsen blandt alle personer med handicap, herunder også personer med etnisk minoritetsbaggrund. Udbyttet for handicaporganisationerne er, at flere ser os, som et sted de vil søge hen for viden og netværk. Derved øges den potentielle medlemsbase og frivilligbase, samt muligheden for, at du i din politiske interessevaretagelse mere kvalificeret kan repræsentere mangfoldigheden af livsvilkår for personer med handicap.

Hvordan sikrer vi, at handicaporganisationerne og vores viden og netværk bliver kendt – også for personer med etnisk minoritetsbaggrund?

HER ER FEM OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER IFT. MANGFOLDIGHED I KOMMUNIKATION:

- Anvend billedmateriale, der viser mangfoldigheden af personer med handicap: etnicitet, køn, alder mv.
- Anvend personhistorier og "cases", som ikke alene tager udgangspunkt i Grethe og Peter, men også Ricardo og Fatimah.
- Når du formidler til jeres frivillige og repræsentanter om metoder til arbejde i jeres organisation, så overvej at du gennem eksempler kan udvide modtageres horisont, så de tænker i nyere og mere mangfoldige baner.

Et eksempel er, hvis du fx formidler metoden "politisk dialogmøde" om bestemte temaer: Når du giver eksempler på mulige samarbejdspartnere kan du bevidst vise at nye typer af samarbejdspartnere også er mulige – samarbejdspartnere, som signalerer mangfoldighed. Fx etniske minoritetsforeninger, Integrationsråd, Ligestillingsråd, andre frivillige sociale organisationer som Red Barnet, Frivillignet – en del af Dansk Flygtningehjælp mv. Det er aktører vi kan have interessefællesskab med, når det handler om personer med etnisk minoritetsbaggrund og handicap.

- Du kan inkludere målgruppen af personer med handicap og etnisk minoritetsbaggrund eksplicit i jeres kommunikation, fx når du nævner særligt sårbare grupper. Vi ved, at denne målgruppe kan være særligt udsat bl.a. pga. sproglige barrierer, manglende viden om systemet, manglende netværk, mv.
- Kommuniker ansigt til ansigt. Tag på besøg hos målgruppen, i etniske minoritetsforeninger og på institutioner, hvor der er mange personer med etnisk minoritetsbaggrund. Det kan være med til at opbygge tillid til din organisation og skabe synlighed.

FRA KUVØSEBARN TIL FRIVILLIG BROBYGGER

Tarik Ghiyati er i begyndelsen af 30'erne og bor i egen lejlighed på Østerbro i København, men han er født på et landsbyhospital i Marokko, to måneder for tidligt. Den ankomst til livet betyder, at han har cerebral parese.

Tarik bruger kørestol og skal bruge ekstra tid på at tale, men bortset fra det har der været fart på ham, fra han kom til Danmark som niårig og begyndte på en skole for børn med handicap i Virum. Efter få år blev han elevrådsformand, derefter handelsstudent og senere var han med til at starte et firma med mobiltelefoner til svært bevægelseshæmmede mennesker.

I dag lægger Tarik sin energi i netværket Marhaba, der arbejder for at inkludere personer med etnisk minoritetsbaggrund og et handicap bedre i samfundet. I Marhaba deler han ud af sin egen erfaring og får selv livsværdi igen.

Derfor mener han, at foreninger tjener et vigtigt formål, men han opfordrer til, at foreningerne bliver bedre til at inkludere personer med etnisk minoritetsbaggrund:

"Især skal foreningerne være bedre til at kontakte etniske minoritetsfamilier med små børn og et handicap, så børnene får foreningsfællesskabet med sig fra barndommen," siger Tarik.

POLITISK INTERESSEVARETAGELSE MED BLIK FOR MANGFOLDIGHED

Du er sikkert vant til at identificere barrierer for lige muligheder for personer med handicap. I dette arbejde, er erfaringen, at der ofte ikke er systematisk opmærksomhed på, at der kan eksistere flere årsager til ulige muligheder og at disse årsager gensidigt påvirker hinanden, når vi fx ser på handicap på tværs af køn, etnicitet, alder, mv. Derfor kan det være en god ide i dit politiske arbejde, at blive skarpere på at identificere om der er flere aspekter at tage højde for. Dette kan sikre, at der ikke er skjulte vinkler ift. de mange forskellige behov og vilkår, vi repræsenterer blandt personer med handicap. Nedenfor finder du et par eksempler på dette tværgående mangfoldighedsperspektiv fra den nationalpolitiske arena. Derudover præsenteres en enkel screening-skabelon, som du kan anvende i dit arbejde.

HANDICAPPERSPEKTIV I UDLÆNDINGELOV OG INTEGRATIONSLOV

Det er værd at være opmærksom på, at der kan være et handicapperspektiv i lovgivning og indsatser på udlændingeområdet og integrationsområdet, både nationalt og kommunalt. Nedenfor er to eksempler på dette:

Statsborgerskab ved erklæring – også for unge med handicap

I et lovudkast i 2014 til statsborgerskab ved erklæring, havde man lagt op til at børn og unge med handicap skulle over i et parallel-system og med andre ord ikke fik de samme muligheder, som børn og unge uden handicap.

Det pointerede DH i høringen, og der er nu i loven indskrevet en dispensationsmulighed fra kravet om at kunne bestå grundskolens afgangseksamen, så børn og unge med handicap også har adgang til statsborgerskab ved erklæring.

Digitalisering af ansøgninger for statsborgerskab skal være tilgængelig

I Regeringens lovkatalog 2014 var der lagt op til Ændring af lov om dansk indfødsret (Digital selvbetjeningsløsning ved ansøgning om dansk indfødsret) (Dec II). Lovforslaget har til formål at skabe hjemmel til at forenkle processen ved ansøgning om dansk indfødsret, bl.a. ved etablering af en ordning, hvorefter ansøgninger som udgangspunkt skal indgives elektronisk ved brug af en digital selvbetjeningsløsning.

Her er et oplagt handicapperspektiv, at sikre, at den digitale selvbetjeningsløsning er tilgængelig, hvorfor DH afgav et hørings-svar.

EFTERSPØRG SPECIALISERET DATA FOR AT STYRKE MANGFOLDIG INTERESSEVARETAGELSE

Gør det til en vane, at efterspørge data opdelt på herkomst/etnisk oprindelse, når du laver analysearbejde i forbindelse med den politiske interessevaretagelse.

Desværre findes der meget lidt overordnet og systematisk viden om målgruppen - personer med etnisk minoritetsbaggrund og handicap. Derfor vil du ofte få svaret: "Det er ikke muligt at få den form for data".

For at styrke grundlaget for mangfoldig interessevaretagelse kan du derfor med fordel arbejde for, at "etnisk oprindelse" også bliver et parameter i særligt de tilbagevendende nationale målinger og statistikker. Da et af de løbende fokusområder i handicapbevægelsen netop er, at få aktører, som gennemfører undersøgelser til at medtage parametre, der viser vilkårene for personer med handicap, kan det med fordel kobles til dette arbejde.

I forbindelse med DH's projekt Dobbeltminoriteter har vi i 2015 lavet en oversigt over litteratur og rapporter på området. Den ligger på DH's hjemmeside handicap.dk under "Vidensbanken".

ER DER ET ETNISK MINORITETSPERSPEKTIV PÅ "DIT" ARBEJDSOMRÅDE?

Nogle gange ja, og andre gange vil det ikke have betydning hvilken etnisk oprindelse personen har. Men det ved du kun, hvis du konsekvent stiller dig selv det spørgsmål, om lovgivningen, reformen, indsatsen mv. har samme konsekvens eller effekt for alle uanset etnisk oprindelse? Forskellige behov og vilkår, kan kræve en særlig opmærksomhed eller indsats for en særlig gruppe borgere.

- Det kan fx være ift. forebyggende indsatser, sundhedstilbud, sociale tilbud, hvor der måske er en forskel i forbrugs- og kontaktmønstre.
- Det kan fx være, at forskel i opholdsgrundlag gør, at man ikke har ret til samme ydelser, som hvis man var dansk statsborger. Eller at det har u hensigtsmæssige konsekvenser, hvis man fx har midlertidig opholdstilladelse og tager imod bestemte ydelser.

Et paradoks: Modtagelse af revalidering har konsekvens for opholdsgrundlag

Hvis en person med midlertidig opholdstilladelse får ydelser, som gives efter aktivloven, udelukkes denne person fra muligheden for at få permanent opholdstilladelse (og senere hen statsborgerskab). Det gælder fx revalideringsydelse og kontanthjælp. Ét af kravene der skal opfyldes for at ansøge om permanent opholdstilladelse er derudover, at man har været selvforsørgende og ikke modtaget offentlig hjælp et bestemt antal år, inden man søger om opholdstilladelsen. Men hvis man har en funktionsnedsættelse, så kan netop revalidering være en vej ind på arbejdsmarkedet. Denne mulighed har dog, som det er i dag, konsekvenser for opholdsgrundlaget i Danmark.

Pt. står der i loven følgende ift. kvinder: "Danmarks forpligtelse til at beskytte kvinders rettigheder kan føre til, at der ses bort fra kravet om ikke at have modtaget offentlig hjælp. Det kan eksempelvis være tilfældet, hvis der er behov for modtagelse af kontanthjælp som følge af, at ansøgeren er gået på barselsorlov fra et job og efter endt barsel skal vende tilbage til arbejdsmarkedet."

- Kunne man forestille sig, en lignende dispensationsmulighed for personer med handicap?

SCREENINGSKABELON TIL HØRINGSSVAR O. LIGN.

På næste side er der et enkelt analyseskema som du kan anvende, hver gang du sidder med et politisk emne. Hvis det er et nyt tiltag, en ny lov mv., handler det om at overveje konsekvenser på tværs af de forskellige parametre. Hvis det drejer sig om eksisterende indsatser og lovgivning, kan du overveje hvilken effekt den har nu.

I skemaet har vi angivet de forskellige parametre, der skal overvejes, og vi har anvendt et eksempel om det nuværende PPR system (Pædagogisk psykologisk rådgivning) og opsporing af ADHD for at illustrere metodikken.

Det kan måske virke omfattende, at skulle sætte sig ind i de forskellige aspekter – og måske mener du ikke, at du har meget tværgående viden om området i forvejen. Øvelsen kan så i højere grad gå ud på, at være med til at stille spørgsmål til de relevante aktører om effekten/konsekvensen af en indsats rammer lige eller skævt. Og dermed om en indsats understøtter at alle personer får lige muligheder uanset etnisk minoritetsbaggrund og handicap.

SCREENING SKABELON

Indsats/ lovgivning/ mv.	Konsekvens/ effekt for personer med handicap (fysisk, psykisk)	Konsekvens/effekt for personer med etnisk minoritetsbaggrund (flygtninge, indvandrere, mv.)	Konsekvens/effekt afhængigt af hvilket køn man har	Andre parametre? (fx alder)
<p>Eksisterende PPR-system</p> <p>(Pædagogisk psykologisk rådgivning)</p>	<p>Børn med fysiske og kognitive funktionsnedsættelser udredes, så de får den rette støtte.</p>	<p>Der kan være en tendens til at indlæringsvanskeligheder eller udadreagerende adfærd forklares med kultur, anderledes opdragelsesmønstre eller tosprogethed.</p> <p>Dermed er der en bekymring for om effekten af indsatsen kommer børn med etnisk minoritetsbaggrund til gode.</p>	<p>Der er i høj grad fokus på drengene og den udadreagerende form for ADHD, mens den mere indadvendte form for ADHD, som piger i højere grad er eksponent for ofte overses.</p> <p>Dermed er der en bekymring for om effekten af indsatsen kommer piger med ADHD til gode.</p>	

